TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. gruodžio 19 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė – Sienų kontrolė, prieglobstis ir imigracija – Prieglobsčio politika – Direktyva 2013/32/ES – Tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendra tvarka – Tarptautinės apsaugos prašymas – Nepriimtinumo pagrindai – 2 straipsnio q punktas – Sąvoka „paskesnis prašymas“ – 33 straipsnio 2 dalies d punktas – Valstybės narės sprendimas atmesti tarptautinės apsaugos prašymą kaip nepriimtiną dėl to, kad buvo atmestas ankstesnis prašymas, pateiktas kitoje valstybėje narėje, arba dėl to, kad kita valstybė narė nutraukė ankstesnio prašymo nagrinėjimo procedūrą“

Sujungtose bylose C-123/23 ir C-202/23 [*Khan Yunis ir Baabda*] [i]

dėl *Verwaltungsgericht Minden* (Mindeno administracinis teismas, Vokietija) 2022 m. spalio 28 d. nutartimis, kurias Teisingumo Teismas gavo 2023 m. kovo 1 d. (byloje C-123/23) ir 2023 m. kovo 28 d. (byloje C-202/23), pagal SESV 267 straipsnį pateiktų dviejų prašymų priimti prejudicinį sprendimą bylose

N.A.K.,

E.A.K.,

Y.A.K. (byloje C-123/23),

M.E.O. (byloje C-202/23)

prieš

Bundesrepublik Deutschland

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija)

kurį sudaro penktosios kolegijos pirmininko pareigas einantis ketvirtosios kolegijos pirmininkas I. Jarukaitis, teisėjai D. Gratsias (pranešėjas) ir E. Regan,

generalinis advokatas N. Emiliou,

posėdžio sekretorė A. Juhász-Tóth, administratorė,

* Proceso kalba: vokiečių.

[i] Šios bylos pavadinimas išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo.

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2024 m. vasario 29 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos J. Möller, A. Hoesch ir R. Kanitz,

– Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos R. Bénard ir J. Illouz,

– Europos Komisijos, atstovaujamos A. Azéma, J. Hottiaux, B. Schima ir J. Vondung,

susipažinęs su 2024 m. birželio 27 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (OL L 180, 2013, p. 60) 33 straipsnio 2 dalies d punkto, siejamo su šios direktyvos 2 straipsnio q punktu, išaiškinimo.

2 Šie prašymai pateikti nagrinėjant dvi bylas: atitinkamai N.A.K., E.A.K. ir Y.A.K. (byloje C-123/23) ir M.E.O. (byloje C-202/23) ginčus su *Bundesrepublik Deutschland* (Vokietijos Federacinė Respublika) dėl dviejų *Bundesamt für Migration und Flüchtlinge* (Federalinė migracijos ir pabėgėlių tarnyba, Vokietija) (toliau – Federalinė tarnyba) sprendimų, kuriais jų prieglobsčio prašymai buvo atmesti kaip nepriimtini, teisėtumo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2011/95/ES

3 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų (OL L 337, 2011, p. 9) 2 straipsnyje „Terminų apibrėžtys“ numatyta:

„Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

a) tarptautinė apsauga – pabėgėlio statusas ir papildomos apsaugos statusas, kaip apibrėžta e ir g punktuose;

b) tarptautinės apsaugos gavėjas – asmuo, kuriam suteiktas pabėgėlio ar papildomos apsaugos statusas, kaip apibrėžta e ir g punktuose;

<…>

d) pabėgėlis – trečiosios šalies pilietis, kuris dėl visiškai pagrįstos persekiojimo dėl rasės, religijos, tautybės, politinių pažiūrų ar priklausymo prie tam tikros socialinės grupės baimės yra už šalies, kurios pilietis jis yra, ribų ir negali arba dėl tokios baimės nepageidauja naudotis tos šalies apsauga, arba asmuo be pilietybės, kuris dėl minėtų priežasčių būdamas už šalies, kurioje yra jo ankstesnė įprastinė gyvenamoji vieta, ribų negali ar dėl tokios baimės nepageidauja į ją grįžti ir kuriam netaikomas 12 straipsnis;

e) pabėgėlio statusas – valstybės narės pripažinimas, kad trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės yra pabėgėlis;

f) papildomą apsaugą galintis gauti asmuo trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, kuris negali būti laikomas pabėgėliu, tačiau apie kurį pagrįstai galima manyti, kad jei jis būtų grąžintas į savo kilmės šalį arba – asmens be pilietybės atveju – į šalį, kurioje yra jos ankstesnė įprastinė gyvenamoji vieta, jam kiltų realus pavojus patirti 15 straipsnyje apibrėžtą didelę žalą, kuriam netaikomos 17 straipsnio 1 bei 2 dalys ir kuris negali arba dėl tokio pavojaus nepageidauja naudotis tos šalies apsauga;

g) papildomos apsaugos statusas – valstybės narės pripažinimas, kad trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės yra papildomą apsaugą galintis gauti asmuo;

h) tarptautinės apsaugos prašymas – trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės pateiktas prašymas dėl valstybės narės apsaugos, kuris, kaip galima suprasti, siekia pabėgėlio statuso arba papildomos apsaugos statuso ir kuris aiškiai neprašo kitokios rūšies apsaugos, kuriai netaikoma ši direktyva ir kurios galima prašyti atskirai;

<…>“

Direktyva 2013/32

4 Direktyvos 2013/32 13 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarką reglamentuojančių taisyklių suderinimas turėtų padėti apriboti tarptautinės apsaugos prašytojų pakartotinį judėjimą tarp valstybių narių tais atvejais, kai tokį judėjimą lemia teisinių sistemų skirtumai, ir sukurti lygiavertes Direktyvos [2011/95] sąlygas valstybėse narėse“.

5 Šios direktyvos 2 straipsnis „Terminų apibrėžtys“ suformuluotas taip:

„Šioje direktyvoje:

<…>

b) tarptautinės apsaugos prašymas arba prašymas – trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės pateiktas prašymas dėl valstybės narės apsaugos, kuris, kaip galima suprasti, siekia pabėgėlio statuso arba papildomos apsaugos statuso ir kuris aiškiai neprašo kitokios rūšies apsaugos, kuriai netaikoma Direktyva [2011/95] ir kurios galima prašyti atskirai;

<…>

e) galutinis sprendimas – sprendimas dėl to, ar pagal [Direktyvą 2011/95] pabėgėlio arba papildomos apsaugos statusas bus suteiktas trečiosios šalies piliečiui ar asmeniui be pilietybės, kuriam daugiau netaikomos teisių gynimo priemonės pagal šios direktyvos V skyrių, nepriklausomai nuo to, ar dėl tokios teisių gynimo priemonės poveikio prašytojams leidžiama likti atitinkamose valstybėse narėse, laukiant rezultato;

f) sprendžiančioji institucija – bet kokia pusiau teisminė arba administracinė institucija valstybėje narėje, atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimą ir kompetentinga priimti pirmosios instancijos sprendimus tokiais atvejais;

<…>

q) paskesnis prašymas – vėlesnis tarptautinės apsaugos prašymas priėmus galutinį sprendimą dėl ankstesnio prašymo, įskaitant atvejus, kai prašytojas tiesiogiai atsiėmė savo prašymą, ir atvejus, kai sprendžiančioji institucija atmetė prašymą po to, kai jis buvo netiesiogiai atsiimtas pagal 28 straipsnio 1 dalį.“

6 Šios direktyvos 6 straipsnyje „Galimybė naudotis procedūra“ nustatyta:

„1. Asmeniui paprašius tarptautinės apsaugos kompetentingos pagal nacionalinę teisę tokius prašymus registruoti institucijos, registracija atliekama ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo prašymo dienos.

Jeigu tarptautinės apsaugos prašoma kitų institucijų, kurios, tikėtina, gali gauti tokių prašymų, tačiau nėra kompetentingos juos registruoti pagal nacionalinę teisę, valstybės narės užtikrina, kad tokiu atveju registracija būtų vykdoma ne vėliau kaip per šešias dienas nuo prašymo dienos.

<…>

2. Valstybės narės užtikrina, kad tarptautinės apsaugos paprašęs asmuo turėtų veiksmingą galimybę prašymą pateikti kuo greičiau. Kai prašytojas nepateikia savo prašymo, valstybės narės gali atitinkamai taikyti 28 straipsnį.

<…>“

7 Šios direktyvos 28 straipsnyje „Procedūra netiesiogiai atsiėmus prašymą arba jo atsisakius“ numatyta:

„1. Kai yra pagrįsta priežastis manyti, kad prašytojas netiesiogiai atsiėmė savo tarptautinės apsaugos prašymą arba jo atsisakė, valstybės narės užtikrina, kad sprendžiančioji institucija priimtų sprendimą nutraukti nagrinėjimą arba, jeigu tinkamai išnagrinėjusi prašymo esmę pagal [Direktyvos 2011/95] 4 straipsnį ji mano, kad prašymas yra nepagrįstas, atmesti prašymą.

Valstybės narės gali daryti prielaidą, kad prašytojas netiesiogiai atsiėmė tarptautinės apsaugos prašymą arba jo atsisakė, visų pirma, kai nustatoma, kad:

a) jis neatsakė į prašymus pateikti informaciją, būtiną jo prašymui pagal [Direktyvos 2011/95], 4 straipsnį, arba neatvyko į asmeninį pokalbį, kaip numatyta šios direktyvos 14–17 straipsniuose, nebent per pagrįstą laiką prašytojas pateikia įrodymus, kad taip atsitiko dėl nuo jo nepriklausančių aplinkybių;

b) jis slapstosi arba išvyko be leidimo iš vietos, kurioje gyveno arba kurioje buvo laikomas, per pagrįstą laiką nesusisiekęs su kompetentinga institucija, arba jis per pagrįstą laiką neįvykdė pareigos apie save pranešti arba kitų pareigų susisiekti, nebent prašytojas pateikia įrodymus, kad taip atsitiko dėl nuo jo nepriklausančių aplinkybių.

<…>

2. Valstybės narės užtikrina, kad prašytojui, kuris vėl apie save praneša kompetentingai institucijai po to, kai buvo priimtas sprendimas nutraukti nagrinėjimą, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, būtų suteikta teisė prašyti, kad jo byla būtų atnaujinta, arba pateikti naują prašymą, kuriam netaikoma 40 ir 41 straipsniuose nurodyta tvarka.

Valstybės narės gali numatyti bent devynių mėnesių terminą, po kurio prašytojo byla nebegalėtų būti atnaujinta arba naujas prašymas galėtų būti laikomas paskesniu prašymu, kuriam taikoma 40 ir 41 straipsniuose nurodyta tvarka. Valstybės narės gali nustatyti, kad prašytojo byla gali būti atnaujinta tik vieną kartą

Valstybės narės užtikrina, kad toks asmuo nebūtų išsiųstas nesilaikant negrąžinimo principo.

Valstybės narės gali leisti sprendžiančiajai institucijai atnaujinti nagrinėjimą nuo to etapo, kuriame jis buvo nutrauktas.

3. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis [2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (OL L 180, 2013, p. 31, toliau – reglamentas „Dublinas III“)].“

8 Direktyvos 2013/32 33 straipsnyje „Nepriimtini prašymai“ nurodyta:

„1. Be bylų, kuriose prašymas nenagrinėjamas pagal [reglamentą „Dublinas III“], valstybės narės neprivalo nagrinėti, ar prašytojas priskirtinas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal [Direktyvą 2011/95], kai vadovaujantis šiuo straipsniu prašymas laikomas nepriimtinu.

2. Valstybės narės gali laikyti tarptautinės apsaugos prašymą nepriimtinu, tik jeigu:

<…>

d) prašymas yra paskesnis prašymas, kai neatsirado naujos informacijos arba duomenų, susijusių su nagrinėjimu, ar prašytojas priskirtinas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal [Direktyvą 2011/95] arba prašytojas jų nepateikė; <…>

<…>“

9 Šios direktyvos 40 straipsnyje „Paskesnis prašymas“ numatyta:

„1. Kai asmuo, kuris paprašė tarptautinės apsaugos valstybėje narėje, pateikia papildomų nusiskundimų arba paskesnį prašymą toje pačioje valstybėje narėje, ta valstybė narė nagrinėja šiuos papildomus nusiskundimus arba su paskesniu prašymu susijusią informaciją, nagrinėdama ankstesnį prašymą ir nagrinėdama sprendimą, kuris apskųstas teismine arba administracine, tiek,

kiek toks nagrinėjimas leidžia kompetentingoms institucijoms atsižvelgti į visą informaciją, kuria pagrįsti papildomi nusiskundimai arba paskesnis prašymas, ir ją svarstyti.

2. Siekiant priimti sprendimą dėl tarptautinės apsaugos prašymo priimtinumo pagal 33 straipsnio 2 dalies d punktą, paskesnis tarptautinės apsaugos prašymas visų pirma turi būti preliminariai išnagrinėjamas, siekiant nustatyti, ar dėl šio prašymo atsirado arba prašytojas pateikė naujos informacijos arba duomenų, susijusių su nagrinėjimu dėl prašytojo priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal [Direktyvą 2011/95].

<…>

5. Kai paskesnis prašymas pagal šį straipsnį toliau nenagrinėjamas, jis pagal 33 straipsnio 2 dalies d punktą laikomas nepriimtinu.

<…>

7. Kai asmuo, kurio atžvilgiu turi būti įvykdytas sprendimas dėl perdavimo pagal [reglamentą „Dublinas III“], pateikia papildomų nusiskundimų arba paskesnį prašymą perduodančioje valstybėje narėje, tuos nusiskundimus arba paskesnius prašymus nagrinėja atsakinga valstybė narė, kaip apibrėžta tame reglamente pagal šią direktyvą.“

10 Minėtos direktyvos 41 straipsnio „Teisės pasilikti išimtys paskesnių prašymų atveju“ 1 dalyje nustatyta:

„Valstybės narės teisei pasilikti teritorijoje gali taikyti išimtį, kai asmuo:

a) yra pateikęs pirmą paskesnį prašymą, kuris nėra toliau nagrinėtas pagal 40 straipsnio 5 dalį, tik siekdamas atidėti arba sužlugdyti anksčiau priimto sprendimo vykdymą, kuriuo remiantis jis būtų artimiausiu metu išsiųstas iš tos valstybės narės; arba

b) po galutinio sprendimo laikyti pirmą paskesnį prašymą nepriimtinu pagal 40 straipsnio 5 dalį arba po galutinio sprendimo atmesti tą prašymą kaip nepagrįstą, toje pačioje valstybėje narėje pateikia kitą paskesnį prašymą.

Valstybės narės gali tokią išimtį taikyti tik tuo atveju, kai sprendžiančioji institucija mano, kad dėl sprendimo dėl grąžinimo asmuo nebus tiesiogiai arba netiesiogiai grąžinamas pažeidžiant tos valstybės narės tarptautinius ir Sąjungos įsipareigojimus.“

Reglamentas „Dublinas III“

11 Pagal reglamento „Dublinas III“ 48 straipsnio pirmą pastraipą buvo panaikintas 2003 m. vasario 18 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 343/2003, nustatantis valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijus ir mechanizmus (OL L 50, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 109), o pastarasis, kaip numatyta jo 24 straipsnyje, pakeitė 1990 m. birželio 15 d. Dubline pasirašytą Konvenciją, nustatančią valstybę, atsakingą už vienoje iš Europos Bendrijų valstybių narių paduotų prieglobsčio prašymų nagrinėjimą (OL C 254, 1997, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 109).

12 Reglamento „Dublinas III“ 1 straipsnyje „Dalykas“ nustatomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (toliau – atsakinga valstybė narė).

13 Šio reglamento II skyriuje „Bendrieji principai ir garantijos“ esančio 3 straipsnio „Galimybė naudotis tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo procedūra“ 1 dalyje nustatyta:

„Valstybės narės nagrinėja kiekvieną trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės, bet kurios iš jų teritorijoje, įskaitant pasienį arba tranzito zonas, prašančio tarptautinės apsaugos, prašymą. Prašymą nagrinėja viena valstybė narė, būtent ta, kuri yra atsakinga pagal III skyriuje nustatytus kriterijus.“

14 Minėto reglamento 17 straipsnio „Diskrecinės išlygos“ 1 dalies pirmoje ir antroje pastraipose numatyta:

„Nukrypdama nuo 3 straipsnio 1 dalies, kiekviena valstybė narė gali nuspręsti nagrinėti trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės jai pateiktą tarptautinės apsaugos prašymą net tada, kai ji pagal šiame reglamente nustatytus kriterijus neatsako už tokį nagrinėjimą.

Valstybė narė, kuri nusprendžia nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymą pagal šią dalį, tampa atsakinga valstybe nare ir prisiima su ta atsakomybe susijusias pareigas. <…>“

15 To paties reglamento 18 straipsnis „Atsakingos valstybės narės pareigos“ suformuluotas taip:

„1. Pagal šį reglamentą atsakinga valstybė narė įpareigojama:

a) 21, 22 ir 29 straipsniuose nustatytomis sąlygomis perimti savo žinion prašytoją, prašymą pateikusį kitoje valstybėje narėje;

b) 23, 24, 25 ir 29 straipsniuose nustatytomis sąlygomis atsiimti prašytoją, kurio prašymas yra nagrinėjamas ir kuris paprašė tarptautinės apsaugos kitoje valstybėje narėje arba be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento yra kitoje valstybėje narėje;

c) 23, 24, 25 ir 29 straipsniuose nustatytomis sąlygomis atsiimti trečiosios šalies pilietį arba asmenį be pilietybės, atsiėmusį nagrinėjamą prašymą ir paprašiusį tarptautinės apsaugos kitoje valstybėje narėje arba esantį kitos valstybės narės teritorijoje be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento;

d) 23, 24, 25 ir 29 straipsniuose nustatytomis sąlygomis atsiimti trečiosios šalies pilietį arba asmenį be pilietybės, kurio prašymas buvo atmestas ir kuris paprašė apsaugos kitoje valstybėje narėje arba kuris be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento yra kitoje valstybėje narėje.

2. <…>

Į 1 dalies c punkto taikymo sritį patenkančiais atvejais, kai atsakinga valstybė narė nutraukė prašymo nagrinėjimą prašytojui atsiėmus prašymą prieš priimant pirmosios instancijos sprendimą iš esmės, ta valstybė narė užtikrina, kad prašytojas turėtų teisę paprašyti, kad būtų baigtas jo pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimas, arba pateikti naują tarptautinės apsaugos prašymą, kuris nėra laikomas vėlesniu prašymu, kaip numatyta [Direktyvoje 2013/32]. Tokiais atvejais valstybės narės užtikrina, kad būtų užbaigtas prašymo nagrinėjimas.“

16 Reglamento „Dublinas II“ 27 straipsnio „Teisės gynimo priemonės“ 1 dalyje nustatyta:

„Prašytojas arba kitas 18 straipsnio 1 dalies c arba d punkte nurodytas asmuo turi teisę į veiksmingą teisės gynimo priemonę ir gali pateikti teismui skundą dėl sprendimo dėl perdavimo faktinių ir teisinių pagrindų arba prašyti jį peržiūrėti.“

17 Šio reglamento 29 straipsnio „Procedūros ir terminai“ 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Prašytojas arba kitas 18 straipsnio 1 dalies c arba d punkte nurodytas asmuo iš prašančiosios valstybės narės atsakingai valstybei narei perduodamas pagal prašančiosios valstybės narės nacionalinę teisę, atitinkamoms valstybėms narėms pasikonsultavus, kiek praktiškai įmanoma greičiau, bet ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo kitos valstybės narės prašymo atitinkamą asmenį perimti savo žinion arba atsiimti gavimo arba nuo galutinio sprendimo dėl skundo ar peržiūrėjimo priėmimo, jei sprendimo vykdymas buvo sustabdytas pagal 27 straipsnio 3 dalį.

<…>

2. Tais atvejais, kai perdavimas per šešis mėnesius neįvyksta, atsakinga valstybė narė atleidžiama nuo pareigų atitinkamą asmenį perimti savo žinion arba atsiimti, o atsakomybė pereina prašančiajai valstybei narei. Šis terminas gali būti pratęstas ne ilgiau kaip iki vienerių metų, jei perdavimas negalėjo įvykti dėl atitinkamo asmens įkalinimo, arba ne ilgiau kaip iki aštuoniolikos mėnesių, jei atitinkamas asmuo slapstosi.“

Vokietijos teisė

AsylG

18 Pagrindinės bylos aplinkybėms taikytinos redakcijos *Asylgesetz* (Prieglobsčio įstatymas; toliau – *AsylG*) (*BGBl.* 2008 I, p. 1798) 26a straipsnio „Saugios trečiosios valstybės“ 2 dalyje nustatyta:

„Saugios trečiosios šalys, be <…> [Sąjungos] valstybių narių, yra I priede nurodytos šalys.“

19 *AsylG* 29 straipsnio „Nepriimtini prašymai“ 1 dalyje numatyta:

Prašymas suteikti prieglobstį yra nepriimtinas, kai:

<…>

5. Tuo atveju, kai pateikiamas paskesnis prašymas, kaip tai suprantama pagal 71 straipsnį, arba kartotinis prašymas, kaip tai suprantama pagal 71a straipsnį, nevykdoma kita prieglobsčio procedūra.“

20 *AsylG* 31 straipsnio „Federalinės tarnybos sprendimai dėl prieglobsčio prašymų“ 2 dalyje nustatyta:

„Sprendimuose dėl priimtinų prieglobsčio prašymų <…> turi būti aiškiai nustatyta, ar užsieniečiui suteikiamas pabėgėlio statusas, ar papildoma apsauga ir ar jis pripažįstamas turinčiu teisę į prieglobstį. <…>“

21 *AsylG* 71 straipsnio „Nepriimtini prašymai“ 1 dalyje numatyta:

„Jei užsienietis po ankstesnio prieglobsčio prašymo atsiėmimo arba galutinio sprendimo atmesti prašymą vėliau pateikia prašymą suteikti prieglobstį (paskesnis prašymas), nauja prieglobsčio procedūra vykdoma tik tuo atveju, jei įvykdytos *Verwaltungsverfahrensgesetz* [(Administracinių bylų teisenos įstatymas) (*BGBl.* 2003 I, p. 102; toliau – *VwVfG*)] 51 straipsnio 1–3 dalyse nustatytos sąlygos; tai turi patikrinti Federalinė tarnyba. <…>“

22 *AsylG* 71a straipsnio „Kartotinis prašymas“ 1 dalyje numatyta:

„Jei užsienietis federalinėje teritorijoje pateikia prieglobsčio prašymą (kartotinį prašymą) po to, kai prieglobsčio procedūra buvo baigta atmetus prieglobsčio prašymą saugioje trečiojoje šalyje (26a straipsnis), kuriai taikomi Europos [Sąjungos] teisės aktai dėl atsakomybės už prieglobsčio procedūrų vykdymą arba su kuria Vokietijos Federacinė Respublika šiuo klausimu yra sudariusi tarptautinę sutartį, kita prieglobsčio procedūra vykdoma tik tuo atveju, jei Vokietijos Federacinė Respublika yra atsakinga už prieglobsčio procedūros vykdymą ir tenkintos [*VwVfG*] 51 straipsnio 1–3 dalyse nustatytos sąlygos; tai turi patikrinti Federalinė tarnyba.“

VwVfG

23 *VwVfG* 51 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„(1) Kompetentinga institucija pagal suinteresuotojo asmens prašymą privalo nuspręsti dėl galutinai įsigaliojusio administracinio akto panaikinimo arba pakeitimo, jeigu:

1. faktinės ar teisinės aplinkybės, dėl kurių administracinis aktas buvo priimtas, pasikeitė suinteresuotojo asmens naudai;

2. atsiranda naujų įrodymų, dėl kurių suinteresuotojo asmens atžvilgiu gali būti priimtas palankesnis sprendimas;

<…>

„(2) Prašymas priimtinas tik tuo atveju, jei suinteresuotasis asmuo nesant didelio jo aplaidumo negalėjo nurodyti pagrindo atnaujinti ankstesnę procedūrą, visų pirma pateikti skundo.“

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

Byla C-123/23

24 N.A.K. yra nepilnamečių vaikų E.A.K. ir Y.A.K. motina ir kartu teisėta atstovė. Jie yra asmenys be pilietybės iš Palestinos, Gazos Ruožo. Remiantis jų pareiškimais, 2019 m. lapkričio 11 d. jie atvyko į Vokietijos Federacinę Respubliką ir 2019 m. lapkričio 15 d. paprašė prieglobsčio. Jų prašymai užregistruoti 2019 m. lapkričio 22 d. Prašymams pagrįsti N.A.K. nurodė, kad *Hamas* persekiojo ją ir jos vaikus dėl jos vyro politinės veiklos. Be to, jos tėvai norėjo priversti ją perduoti savo vaikus vyro šeimai ir kad ji viena grįžtų į tėvų namus.

25 Iš N.A.K. pareiškimų ir Federalinės tarnybos atliktų tyrimų matyti, kad N.A.K. anksčiau buvo pateikusi prieglobsčio prašymus kompetentingoms Ispanijos Karalystės ir Belgijos Karalystės institucijoms. Federalinės tarnybos prašymas Ispanijos kompetentingai institucijai ją atsiimti buvo atmestas. Belgijos valdžios institucijoms prašymas atsiimti nebuvo pateiktas.

26 Atsakydama į Federalinės tarnybos prašymą suteikti informacijos, 2021 m. kovo 5 d. kompetentinga Belgijos institucija nurodė, kad 2018 m. rugpjūčio 21 d. N.A.K. pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas buvo atmestas 2019 m. liepos 5 d. sprendimu, kuris nebuvo apskųstas. Belgijos kompetentinga institucija visų pirma manė, kad nebuvo įrodyta, jog yra tikimybė, kad N. A. K. bus persekiojama ar patirs didelę žalą savo kilmės šalyje.

27 2021 m. gegužės 25 d. sprendimu Federalinė tarnyba atmetė N.A.K., E.A.K. ir Y.A.K. prieglobsčio prašymus, iš esmės motyvuodama tuo, kad taikytinas *AsylG* 71a straipsnis ir neįvykdytos sąlygos, galinčios pateisinti naujos prieglobsčio procedūros pradėjimą. 2021 m. birželio 9 d. N.A.K., E.A.K. ir Y.A.K. apskundė šį sprendimą *Verwaltungsgericht Minden* (Mindeno administracinis teismas), prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

28 Šis teismas pažymi, kad iš 2021 m. gegužės 20 d. Sprendimo *L.R. (Norvegijos atmestas prieglobsčio prašymas)* (C-8/20, EU:C:2021:404) ir 2022 m. rugsėjo 22 d. Sprendimo *Bundesrepublik Deutschland (Danijos atmestas prieglobsčio prašymas)* (C-497/21, EU:C:2022:721) matyti, kad tokia nuostata, kaip *AsylG* 71a straipsnis, negali būti taikoma, kai pirmasis to paties suinteresuotojo asmens prieglobsčio prašymas buvo atmestas atitinkamai trečiosios valstybės arba kitos valstybės narės nei ta, kuriai pateiktas antrasis prašymas ir kuri netaiko Direktyvos 2011/95. Tačiau Teisingumo Teismas aiškiai paliko atvirą klausimą, ar tokia nuostata gali būti taikoma tuo atveju, kai pirmąjį prieglobsčio prašymą atmeta kita šią direktyvą taikanti valstybė narė. Šis klausimas turi lemiamą reikšmę pagrindinės bylos baigčiai, nes nagrinėjamu atveju prašytojai nepateikė naujos informacijos ar duomenų, galinčių pateisinti jų prašymo nagrinėjimą pagal Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies d punktą ir *AsylG* 71a straipsnio 1 dalį, siejamą su *VwVfG* 51 straipsnio 1 ir 2 dalimis.

29 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad sąvoka „paskesnis prašymas“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2013/32 2 straipsnio q punktą, apima ir atvejį, kai tarptautinės apsaugos prašymas pateikiamas po to, kai kita Sąjungos valstybė narė priėmė galutinį sprendimą dėl panašaus ankstesnio to paties prašytojo prašymo, todėl tokiam prašymui taikomas šios direktyvos 33 straipsnio 2 dalies d punktas.

30 Atsižvelgdamas į šias aplinkybes, *Verwaltungsgericht Minden* (Mindeno administracinis teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar [Direktyvos 2013/32] 33 straipsnio 2 dalies d punktas, siejamas su šios direktyvos 2 straipsnio q punktu, turi būti aiškinamas taip, kad juo draudžiami valstybės narės teisės aktai, pagal kuriuos toje valstybėje narėje pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas turi būti atmestas kaip nepriimtinas, jei kitoje valstybėje narėje anksčiau pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas buvo galutinai atmestas kaip nepagrįstas?“

Byla C-202/23

31 2020 m. kovo 2 d. Libano pilietis M. E. O. atvyko į Vokietiją ir pateikė prieglobsčio prašymą; Federalinė tarnyba užregistravo jį 2020 m. balandžio 30 d. Federalinei tarnybai atlikus tyrimą paaiškėjo, kad prieš atvykdamas į Vokietiją M.E.O. pateikė tarptautinės apsaugos prašymą Lenkijoje.

32 2020 m. balandžio 29 d. raštu Lenkijos valdžios institucijos sutiko atsiimti M.E.O. 2020 m. birželio 25 d. sprendimu, apie kurį M.E.O. pranešta 2020 m. liepos 1 d., Federalinė tarnyba atmetė jo prieglobsčio prašymą kaip nepriimtiną ir nurodė jį išsiųsti į Lenkiją. M.E.O. apskundė šį sprendimą ir pateikė prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones. Šis prašymas buvo atmestas 2020 m. liepos 31 d. Vis dėlto iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pateiktos informacijos matyti, kad sprendimas išsiųsti M.E.O. į Lenkiją negalėjo būti įvykdytas, ir nebuvo galima konstatuoti, kad M.E.O. slapstosi, kaip tai suprantama pagal reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnio 2 dalį.

33 2021 m. vasario 2 d. Federalinė tarnyba panaikino 2020 m. birželio 25 d. sprendimą, motyvuodama tuo, kad baigėsi M.E.O. perdavimo Lenkijai terminas. Be to, atsakydamos į Federalinės tarnybos prašymą Lenkijos valdžios institucijos jai pranešė, kad procedūra, pradėta dėl M.E.O. Lenkijoje pateikto tarptautinės apsaugos prašymo, buvo nutraukta 2020 m. balandžio 20 d., nes M.E.O. gyveno Vokietijoje. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad pagal Lenkijos teisės aktus ši procedūra M.E.O. prašymu galėjo būti atnaujinta per devynis mėnesius nuo jos užbaigimo, t. y. iki 2021 m. sausio 20 d.

34 2021 m. liepos 14 d. sprendimu Federalinė tarnyba atmetė M. E. O. prieglobsčio prašymą kaip nepriimtiną ir pagrasino jį išsiųsti į Libaną. 2021 m. liepos 27 d. M.E.O. apskundė šį sprendimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. 2021 m. rugpjūčio 31 d. sprendimu tas teismas sustabdė sprendimo išsiųsti iš šalies vykdymą.

35 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad, atsižvelgiant į pagrindinės bylos aplinkybes, *AsylG* 71a straipsnio taikymo sąlygos yra įvykdytos, todėl M.E.O. prieglobsčio prašymas turi būti atmestas kaip nepriimtinas. Iš tiesų, pirma, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad ši nuostata turi būti aiškinama taip, kad ji taikoma, kai prieglobsčio procedūra saugioje trečiojoje šalyje, kaip tai suprantama pagal *AsylG* 26a straipsnį, buvo nutraukta atsakomybės už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą perdavimo Vokietijos Federacinei Respublikai dieną pagal reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnio 2 dalį. Taip yra nagrinėjamu atveju, nes terminas atnaujinti procedūrą, susijusią su M.E.O. Lenkijoje pateiktu tarptautinės apsaugos prašymu, baigėsi 2021 m. sausio 20 d., o Vokietijos Federacinė Respublika tapo atsakinga už M.E.O. tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą pasibaigus reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnio 1 dalyje numatytam šešių mėnesių terminui nuo 2020 m. liepos 31 d. priimto galutinio sprendimo dėl M. E. O. skundo dėl sprendimo, kuriuo nurodoma jį išsiųsti į Lenkiją, t. y. 2021 m. sausio 31 d.

36 Antra, *VwVfG* 51 straipsnio 1 ir 2 dalys šiuo atveju netaikytinos, nes M.E.O. Vokietijoje pateiktas prieglobsčio prašymas grindžiamas faktinėmis aplinkybėmis, susiklosčiusiomis iki jo išvykimo iš Libano. Vis dėlto reikėtų preziumuoti, kad M.E.O., grįsdamas savo Lenkijoje pateiktą tarptautinės apsaugos prašymą, rėmėsi tomis pačiomis faktinėmis aplinkybėmis arba bent jau galėjo tai padaryti, todėl šios faktinės aplinkybės negali būti laikomos naujomis aplinkybėmis, kurių jis negalėjo nurodyti be rimtos savo kaltės.

37 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad jei paaiškėtų, jog pagal Sąjungos teisę draudžiama tokia nuostata, kaip *AsylG* 71a straipsnis, motyvuojant tuo, kad naujas tarptautinės apsaugos prašymas negali būti laikomas „paskesniu prašymu“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2013/32 2 straipsnio q punktą, kai galutinį sprendimą dėl ankstesnio to paties prašytojo prašymo priėmė kita Sąjungos valstybė narė, M.E.O. skundas turėtų būti patenkintas.

38 Tuo atveju, jei būtų nuspręsta, kad naujas tarptautinės apsaugos prašymas gali būti laikomas „paskesniu prašymu“, kaip jis suprantamas pagal šio 2 straipsnio q punktą, taip pat tuo atveju, kai procedūra dėl to paties prašytojo ankstesnio prašymo, pateikto kitoje valstybėje narėje, buvo nutraukta šios kitos valstybės narės dėl to, kad prašytojas jos netęsė, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar pagal Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies d punktą draudžiama atmesti naują prašymą kaip nepriimtiną, jeigu dar galima atnaujinti ankstesnio prašymo procedūrą. Jeigu taip yra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar termino, per kurį pareiškėjas gali prašyti atnaujinti procedūrą dėl ankstesnio prašymo, nustatymas patenka į nacionalinės, ar į Sąjungos teisės taikymo sritį ir, jeigu jam būtų taikoma Sąjungos teisė, koks yra pagal šią teisę numatytas terminas.

39 Atsižvelgdamas į šias aplinkybes, *Verwaltungsgericht Minden* (Mindeno administracinis teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Direktyvos 2013/32] 33 straipsnio 2 dalies d punktas, siejamas su šios direktyvos 2 straipsnio q punktu, turi būti aiškinamas kaip draudžiantis tokią valstybės narės nuostatą, pagal kurią valstybėje narėje pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas turi būti atmestas kaip nepriimtinas, jei prašytojas jau anksčiau yra pateikęs tarptautinės apsaugos prašymą kitoje valstybėje narėje, o kita valstybė narė nutraukė prašymo nagrinėjimą, nes prašytojas nebetęsė šios procedūros toje valstybėje narėje?

2. Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai:

ar pagal kartu aiškinamus [Direktyvos 2013/32] 33 straipsnio 2 dalies d punktą ir šios direktyvos 2 straipsnio q punktą draudžiama tokia valstybės narės nuostata, pagal kurią šioje valstybėje narėje pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas turi būti atmestas kaip nepriimtinas, jei prašytojas jau anksčiau yra pateikęs tarptautinės apsaugos prašymą kitoje valstybėje narėje, o kita valstybė narė nutraukė prašymo nagrinėjimą, nes prašytojas nebetęsė šios procedūros toje valstybėje narėje, nors kita valstybė narė dar gali atnaujinti prieglobsčio prašytojo bylą toje valstybėje narėje, jeigu jis to paprašys toje kitoje valstybėje narėje?

3. Jei į antrąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai:

ar Sąjungos teisėje nustatyta data, nuo kurios, priimant sprendimą dėl tarptautinės apsaugos prašymo, nustatoma, ar prieglobsčio procedūra, kuri anksčiau buvo nutraukta kitoje valstybėje narėje, dar gali būti atnaujinta, ar šis klausimas reglamentuojamas tik nacionalinės teisės aktais?

4. Jei į trečiąjį klausimą būtų atsakyta taip, kad atitinkamos nuostatos yra įtvirtintos Sąjungos teisėje:

kokia data pagal Sąjungos teisės normas turi lemiamą reikšmę priimant sprendimą dėl tarptautinės apsaugos, ar kitoje valstybėje narėje anksčiau užbaigta prieglobsčio procedūra dar gali būti joje atnaujinta?“

Procesas Teisingumo Teisme

40 Byloje C-123/23 prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašė suteikti jam pirmenybę pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 53 straipsnio 3 dalį. 2023 m. balandžio 18 d. sprendimu Teisingumo Teismo pirmininkas nusprendė netenkinti šio prašymo.

41 2023 m. gegužės 10 d. Teisingumo Teismo pirmininko sprendimu bylos C-123/23 ir C-202/23 buvo sujungtos, kad būtų bendrai vykdoma rašytinė ir žodinė proceso dalys ir priimtas galutinis sprendimas.

Dėl klausimo byloje C-123/23

42 Savo klausimu byloje C-123/23 prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies d punktas, siejamas su šios direktyvos 2 straipsnio q punktu, turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiami valstybės narės teisės aktai, kuriuose numatyta galimybė atmesti tarptautinės apsaugos prašymą kaip nepriimtiną, kaip jis suprantamas pagal minėtos direktyvos 2 straipsnio b punktą, pateiktą šiai valstybei narei trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės, kurio ankstesnis tarptautinės apsaugos prašymas kitoje valstybėje narėje buvo atmestas pastarojoje valstybėje narėje priimtu galutiniu sprendimu.

43 Pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją aiškinant Sąjungos teisės nuostatą reikia atsižvelgti ne tik į jos formuluotę, bet ir į kontekstą bei teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus (2022 m. spalio 28 d. Sprendimo *Generalstaatsanwaltschaft München (Ekstradicija ir „ne bis in idem“)*, C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, 67 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

44 Pirma, kiek tai susiję su Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies formuluote, kurioje išsamiai išvardytos situacijos, kai valstybės narės gali laikyti tarptautinės apsaugos prašymą nepriimtinu (2021 m. gegužės 20 d. Sprendimo *L.R. (Norvegijos atmestas prieglobsčio prašymas)*, C-8/20, EU:C:2021:404, 31 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija), reikia pažymėti, kad šios nuostatos d punkte numatyta: valstybės narės gali priimti tokį sprendimą, kai toks prašymas yra paskesnis prašymas, kai neatsirado naujos informacijos arba duomenų, susijusių su nagrinėjimu, ar prašytojas priskirtinas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Direktyvą 2011/95/ES, arba prašytojas jų nepateikė.

45 Sąvoka „paskesnis prašymas“ Direktyvos 2013/32 2 straipsnio q punkte apibrėžta kaip vėlesnis tarptautinės apsaugos prašymas, pateiktas priėmus galutinį sprendimą dėl ankstesnio prašymo.

46 Taigi šioje apibrėžtyje pakartojamos sąvokos „tarptautinės apsaugos prašymas“ ir „galutinis sprendimas“, kurios taip pat apibrėžtos atitinkamai šios direktyvos 2 straipsnio b ir e punktuose.

47 Pirma, Direktyvos 2013/32 2 straipsnio b punkte sąvoka „tarptautinės apsaugos prašymas“ arba „prašymas“ apibrėžta kaip apimanti trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės pateiktą prašymą dėl valstybės narės apsaugos, kuriuo, kaip galima suprasti, siekiama gauti pabėgėlio statusą arba papildomos apsaugos statusą, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2011/95.

48 Antra, sąvoka „galutinis sprendimas“ pagal Direktyvos 2013/32 2 straipsnio e punktą reiškia sprendimą dėl to, ar pagal Direktyvą 2011/95 pabėgėlio arba papildomos apsaugos statusas bus suteiktas trečiosios šalies piliečiui ar asmeniui be pilietybės, kuriam daugiau netaikomos teisių gynimo priemonės pagal Direktyvos 2013/32 V skyrių.

49 Taigi reikia konstatuoti, kad pagal Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies d punkto, siejamo su šio sprendimo 45–48 punktuose nurodytomis nuostatomis, formuluotę nenustatyta sąlyga, pagal kurią naujas tarptautinės apsaugos prašymas turi būti pateiktas tos pačios valstybės narės, kuri priėmė galutinį sprendimą dėl to paties prašytojo ankstesnio prašymo, institucijoms tam, kad būtų pripažintas „paskesniu prašymu“ ir atmestas kaip nepriimtinas, nesant naujos informacijos arba faktinių aplinkybių.

50 Antra, šį aiškinimą patvirtina šios nuostatos kontekstas.

51 Direktyvos 2013/32 40 straipsnio, kuriame detalizuojama paskesniems prašymams taikoma procedūra, 7 dalyje, be kita ko, numatyta, kad kai asmuo, kurio atžvilgiu turi būti vykdomas sprendimas dėl perdavimo pagal reglamentą „Dublinas III“, pateikia paskesnį prašymą perduodančioje valstybėje narėje, tokį prašymą nagrinėja atsakinga valstybė narė, kaip tai suprantama pagal minėtą reglamentą.

52 Iš reglamento „Dublinas III“ 17 straipsnio 1 dalies matyti, kad sprendimas dėl perdavimo pagal šį reglamentą negali būti priimtas, kai valstybė narė, kurioje yra atitinkamas asmuo, pati išnagrinėjo šio asmens pateiktą tarptautinės apsaugos prašymą, nes dėl to, kad ši valstybė narė atliko tokį nagrinėjimą, ji tapo „atsakinga valstybe nare“, kaip tai suprantama pagal minėtą reglamentą, ir nebegali prašyti perduoti prašytojo kitai valstybei narei.

53 Darytina logiška išvada, kad Direktyvos 2013/32 40 straipsnio 7 dalyje nurodytas „paskesnis prašymas“ yra naujas prašymas, pateiktas valstybėje narėje, kuri paprašė perdavimo po to, kai valstybė narė, kuriai atitinkamas asmuo turi būti perduotas, priėmė sprendimą dėl ankstesnio to paties prašytojo prašymo. Taigi ši nuostata patvirtina, kad sąvoka „paskesnis prašymas“, kaip ji apibrėžta šios direktyvos 2 straipsnio q punkte, apima ir atvejį, kai naujas prašymas pateikiamas po to, kai kita valstybė narė priima sprendimą dėl to paties prašytojo ankstesnio prašymo.

54 Direktyvos 2013/32 40 straipsnio 1 dalis, kurioje, be kita ko, numatyta galimybė asmeniui, kuris paprašė tarptautinės apsaugos konkrečioje valstybėje narėje, pateikti paskesnį prašymą toje pačioje valstybėje narėje, taip pat patvirtina šio sprendimo 49 punkte pateiktą aiškinimą. Iš tiesų, jeigu tam, kad tarptautinės apsaugos prašymas būtų laikomas „paskesniu prašymu“, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio q punktą, jis turėjo būti pateiktas tos pačios valstybės narės, kuri priėmė sprendimą dėl ankstesnio to paties prašytojo prašymo, kompetentingoms institucijoms, minėtos direktyvos 40 straipsnio 1 dalyje pateikta nuoroda į vėlesnį „šioje valstybėje narėje“ pateiktą prašymą būtų perteklinė.

55 Trečia, Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies d punkto aiškinimas, pagal kurį prašytojo, kurio ankstesnis prašymas buvo atmestas kitos valstybės narės galutiniu sprendimu, pateiktą naują tarptautinės apsaugos prašymą valstybė narė gali laikyti „paskesniu prašymu“ ir jį atmesti kaip nepriimtiną, jeigu jis nepagrįstas nauja informacija arba duomenimis, taip pat atitinka šia direktyva siekiamą tikslą apriboti tarptautinės apsaugos prašytojų antrinį judėjimą tarp valstybių narių, kaip matyti iš jos 13 konstatuojamosios dalies.

56 Iš tiesų, kaip iš esmės pažymėjo generalinis advokatas išvados 82–84 punktuose, Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies d punkto aiškinimas, kad valstybės narės kompetentingoms institucijoms pateiktas naujas tarptautinės apsaugos prašymas gali būti laikomas „paskesniu prašymu“ ir atmestas kaip nepriimtinas nesant naujos informacijos ar duomenų, tik jei ankstesnis to paties prašytojo prašymas buvo atmestas tos pačios valstybės narės galutiniu sprendimu, galėtų paskatinti prašytojus, kurių tarptautinės apsaugos prašymus kompetentingos valstybės narės institucijos galutinai atmetė, persikelti į antrąją arba trečiąją valstybę narę, kad pateiktų naują analogišką prašymą, tikėdamiesi, kad išsamus jo nagrinėjimas, kurį, remiantis šiuo aiškinimu, turėtų atlikti šių kitų valstybių narių valdžios institucijos, lemtų jiems palankų rezultatą.

57 Taip pat reikia pabrėžti, kad galimybė kaip nepriimtiną atmesti naują tarptautinės apsaugos prašymą, nes jis nėra pagrįstas nauja informacija ar duomenimis arba tokios informacijos ar aplinkybių neatsirado, tuo atveju, kai ankstesnis to paties prašytojo prašymas buvo atmestas kitos valstybės narės sprendimu, atitinka valstybių narių tarpusavio pasitikėjimo principą, kuriuo, remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija, grindžiama bendra Europos prieglobsčio sistema ir kuris Sąjungos teisėje yra ypač svarbus, nes leidžia sukurti ir išlaikyti erdvę be vidaus sienų (šiuo klausimu žr. 2020 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *Minister for Justice and Equality (Airijoje pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas)*, C-616/19, EU:C:2020:1010, 48 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

58 Be to, reikia pažymėti, kad šio sprendimo 55 punkte pateiktas Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies d punkto aiškinimas atitinka Teisingumo Teismo jurisprudenciją, suformuotą 2022 m. rugsėjo 22 d. Sprendime *Bundesrepublik Deutschland (Danijos atmestas prieglobsčio prašymas)* (C-497/21, EU:C:2022:721).

59 Tiesa, tame sprendime Teisingumo Teismas nusprendė, kad Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies d punktas, siejamas su šios direktyvos 2 straipsnio q punktu ir prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo (Nr. 22) dėl Danijos Karalystės pozicijos 2 straipsniu, turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiamos valstybės narės (išskyrus Danijos Karalystę) teisės nuostatos, kuriose numatyta galimybė atmesti kaip nepriimtiną tarptautinės apsaugos prašymą, kaip jis suprantamas pagal šios direktyvos 2 straipsnio b punktą, šiai valstybei narei pateiktą trečiosios šalies piliečio ar asmens be pilietybės, kurio ankstesnį Danijos Karalystei pateiktą tarptautinės apsaugos prašymą ši valstybė narė atmetė.

60 Vis dėlto, kaip matyti iš minėto sprendimo 35 ir 43 punktų, tokį Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies d punkto aiškinimą Teisingumo Teismas motyvavo ypatingu statusu, kurį pagal pirmesniame punkte nurodytą protokolą turi Danijos Karalystė, kiek tai susiję su SESV trečiosios dalies V antraštine dalimi, kuri, be kita ko, apima sienų kontrolės, prieglobsčio ir imigracijos politiką. Iš tiesų pagal minėtą protokolą Direktyva 2011/95 šiai valstybei narei netaikoma, todėl šios valstybės narės kompetentingoms institucijoms pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas negali būti laikomas prašymu suteikti pabėgėlio statusą arba papildomos apsaugos statusą, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2011/95.

61 Be to, 2022 m. rugsėjo 22 d. Sprendimo *Bundesrepublik Deutschland (Danijos atmestas prieglobsčio prašymas)* (C-497/21, EU:C:2022:721) 46 punkte Teisingumo Teismas pabrėžė, kad tame sprendime pateiktas Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies d punkto aiškinimas nedaro poveikio atskiram klausimui, ar sąvoka „paskesnis prašymas“ taikoma naujam tarptautinės apsaugos prašymui, pateiktam valstybei narei po to, kai galutiniu sprendimu kita valstybė narė, kuri nėra Danijos Karalystė, atmetė ankstesnį prašymą.

62 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į klausimą byloje C-123/23 reikia atsakyti: Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies d punktas, siejamas su šios direktyvos 2 straipsnio q punktu, turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį nedraudžiami valstybės narės teisės aktai, kuriuose numatyta galimybė atmesti tarptautinės apsaugos prašymą kaip nepriimtiną, kaip jis suprantamas pagal minėtos direktyvos 2 straipsnio b punktą, šiai valstybei narei pateiktą trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės, kurio ankstesnis tarptautinės apsaugos prašymas kitoje valstybėje narėje, kuriai taikoma Direktyva 2011/95, buvo atmestas pastarojoje valstybėje narėje priimtu galutiniu sprendimu.

Dėl klausimų byloje C-202/23

63 Pirmiausia reikia priminti, kad, remiantis Teisingumo Teismo suformuota jurisprudencija, vykstant SESV 267 straipsnyje įtvirtintai nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo bendradarbiavimo procedūrai, pastarasis nacionaliniam teismui turi pateikti naudingą atsakymą, kuris leistų išnagrinėti jam pateiktą bylą. Tokiu atveju Teisingumo Teismui gali tekti performuluoti jam pateiktus klausimus. Be to, Teisingumo Teismui gali tekti atsižvelgti į Sąjungos teisės normas, kurių prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nebuvo nurodęs savo klausime (2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Ministrstvo za obrambo*, C-742/19, EU:C:2021:597, 31 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

64 Iš tiesų aplinkybė, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo klausimuose formaliai nurodė tam tikras konkrečias Sąjungos teisės nuostatas, netrukdo Teisingumo Teismui pateikti jam visapusį Sąjungos teisės išaiškinimą, kuris gali būti naudingas sprendimui jo nagrinėjamoje byloje priimti, iš visos nacionalinio teismo pateiktos informacijos, ypač iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvuojamosios dalies, atrenkant aiškintinus Sąjungos teisės klausimus, atsižvelgiant į ginčo dalyką (šiuo klausimu žr. 2021 m. balandžio 22 d. Sprendimo *Profi Credit Slovakia*, C-485/19, EU:C:2021:313, 50 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

65 Nagrinėjamu atveju iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo informacijos, apibendrintos šio sprendimo 31–35 punktuose, matyti, kad M.E.O. pirmiausia pateikė tarptautinės apsaugos prašymą Lenkijos valdžios institucijoms, paskui 2020 m. kovo 2 d. atvyko į Vokietiją ir pateikė prieglobsčio prašymą, o jį Federalinė tarnyba užregistravo 2020 m. balandžio 30 d. Tuo tarpu 2020 m. balandžio 20 d. Lenkijos kompetentinga institucija nutraukė procedūrą, pradėtą pagal M.E.O. pateiktą prašymą, motyvuodama tuo, kad jis gyvena Vokietijoje.

66 Savo ruožtu Federalinė tarnyba 2021 m. liepos 14 d. sprendimu, nagrinėjamu pagrindinėje byloje C-202/23, atmetė M.E.O. prieglobsčio prašymą kaip nepriimtiną, motyvuodama tuo, kad atsakomybės už M.E.O. tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą perdavimo Vokietijos Federacinei Respublikai pagal reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnio 2 dalį dieną, t. y. 2021 m. sausio 31 d., kompetentinga Lenkijos institucija, remdamasi Direktyvos 2013/32 28 straipsnio 1 dalimi, jau galutiniu sprendimu nutraukė procedūrą dėl ankstesnio šio prašytojo tarptautinės apsaugos prašymo, nes, kaip teigė ta institucija, minėtas prašymas buvo netiesiogiai atsiimtas.

67 Iš to matyti, kad atmesdama M.E.O. tarptautinės apsaugos prašymą kaip nepriimtiną Federalinė tarnyba rėmėsi prielaida, kad šio sprendimo 65 ir 66 punktuose aprašytomis aplinkybėmis naują M.E.O. tarptautinės apsaugos prašymą galima kvalifikuoti kaip „paskesnį prašymą“, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2013/32 2 straipsnio q punktą, ir jam taikyti šios direktyvos 33 straipsnio 2 dalies d punktą. Byloje C-202/23 pateikti klausimai grindžiami ta pačia prielaida.

68 Šiomis aplinkybėmis reikia performuluoti byloje C-202/23 pateiktus klausimus ir manyti, kad jais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies d punktas, siejamas su šios direktyvos 2 straipsnio q punktu, turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiami valstybės narės teisės aktai, kuriuose numatyta galimybė atmesti kaip nepriimtiną tarptautinės apsaugos prašymą, kaip jis suprantamas pagal minėtos direktyvos 2 straipsnio b punktą, šiai valstybei narei pateiktą trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės, jau pateikusio tarptautinės apsaugos prašymą kitai valstybei narei, kai naujas prašymas buvo pateiktas prieš antrosios valstybės narės kompetentingai institucijai pagal tos pačios direktyvos 28 straipsnio 1 dalį priimant sprendimą nutraukti jo nagrinėjimą dėl to, kad jis buvo netiesiogiai atsiimtas.

69 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Direktyvos 2013/32 2 straipsnio q punkte aiškiai numatyta galimybė naują tarptautinės apsaugos prašymą kvalifikuoti kaip paskesnį prašymą, kai jis pateikiamas po to, kai dėl ankstesnio prašymo buvo priimtas galutinis sprendimas, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio e punktą, įskaitant atvejį, kai prašytojas aiškiai atsiėmė savo prašymą, ir atvejį, kai sprendžiančioji institucija, kaip ji suprantama pagal minėtos direktyvos 2 straipsnio f punktą, atmetė prašymą po to, kai jis buvo netiesiogiai atsiimtas pagal tos pačios direktyvos 28 straipsnio 1 dalį.

70 Direktyvos 2013/32 28 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodyta, kad tais atvejais, kai yra pagrįsta priežastis manyti, kad prašytojas netiesiogiai atsiėmė savo tarptautinės apsaugos prašymą arba jo atsisakė, valstybės narės užtikrina, kad sprendžiančioji institucija priimtų sprendimą nutraukti nagrinėjimą arba, jeigu tinkamai išnagrinėjusi prašymo esmę pagal [Direktyvos 2011/95] 4 straipsnį ji mano, kad prašymas yra nepagrįstas, atmesti prašymą.

71 Pagal Direktyvos 2013/32 28 straipsnio 1 dalies antros pastraipos b punktą valstybės narės gali daryti prielaidą, kad prašytojas netiesiogiai atsiėmė savo tarptautinės apsaugos prašymą arba jo atsisakė, jei nustatoma, kad jis pabėgo arba išvyko be leidimo iš vietos, kurioje gyveno arba buvo sulaikytas, nesikreipdamas į kompetentingą instituciją per pagrįstą laikotarpį, arba kad jis neįvykdė pareigos reguliariai atvykti į valdžios institucijas ar kitų pareigų pranešti, nebent prašytojas įrodo, kad taip atsitiko dėl nuo jo nepriklausančių aplinkybių.

72 Be to, Direktyvos 2013/32 28 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje numatyta, kad valstybės narės užtikrina, jog prašytojas, kuris vėl atvyksta į kompetentingą instituciją po to, kai buvo priimtas sprendimas nutraukti nagrinėjimą, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, turėtų teisę prašyti atnaujinti jo bylą arba pateikti naują prašymą, kuriam nebus taikoma šios direktyvos 40 ir 41 straipsniuose nurodyta procedūra. Pagal šios direktyvos 28 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą valstybės narės gali, pirma, nustatyti ne trumpesnį kaip devynių mėnesių laikotarpį, kuriam pasibaigus prašytojo byla nebegali būti atnaujinta arba naujas prašymas gali būti laikomas paskesniu prašymu ir jam gali būti taikoma tos pačios direktyvos 40 ir 41 straipsniuose nustatyta tvarka, ir, antra, numatyti, kad prašytojo byla gali būti atnaujinta tik vieną kartą.

73 Nors Direktyvos 2013/32 2 straipsnio q punkte aiškiai nenurodytas atvejis, kai valstybė narė, kuriai prašytojas pateikė tarptautinės apsaugos prašymą, priėmė sprendimą nutraukti šio prašymo nagrinėjimą po to, kai jis netiesiogiai atsiimamas, naujas prašymas, pateiktas priėmus tokį sprendimą, taip pat gali būti laikomas paskesniu prašymu, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą. Iš tiesų, jei taip nebūtų, nebūtų būtina šios direktyvos 28 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje numatyti, kad naujam prašymui, pateiktam prašytojo, kuris vėl atvyksta į kompetentingą

institucija po to, kai buvo priimtas sprendimas nutraukti nagrinėjimą pagal šio 28 straipsnio 1 dalį, nebus taikoma minėtos direktyvos 40 ir 41 straipsniuose numatyta procedūra, susijusi su paskesniais prašymais.

74 Vis dėlto iš pačios Direktyvos 2013/32 2 straipsnio q punkto formuluotės matyti, kad naujas tarptautinės apsaugos prašymas, kurį pateikė tokį prašymą jau pateikęs trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, gali būti laikomas „paskesniu prašymu“ ir būti atmestas kaip nepriimtinas pagal šios direktyvos 33 straipsnio 2 dalies d punktą, tik jeigu jis buvo pateiktas po to, kai dėl šio ankstesnio prašymo buvo priimtas galutinis sprendimas. Todėl naujas to paties prašytojo prašymas negali būti kvalifikuojamas kaip paskesnis prašymas, jeigu šis naujas prašymas buvo pateiktas prieš priimant galutinį sprendimą dėl šio prašytojo ankstesnio prašymo.

75 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Direktyvos 2013/32 6 straipsnyje daromas skirtumas tarp tarptautinės apsaugos „prašymo“, tarptautinės apsaugos prašymo „registravimo“, už kurį atsakinga atitinkama valstybė narė pagal šio straipsnio 1 dalies pirmą ir antrą pastraipas, ir jo „pateikimo“, dėl kurio iš esmės reikalaujama, kad tarptautinės apsaugos prašytojas užpildytų šiuo tikslu numatytą formą pagal minėto straipsnio 3 ir 4 dalis (šiuo klausimu žr. 2020 m. birželio 25 d. Sprendimo *Ministerio Fiscal (Institucija, galinti gauti tarptautinės apsaugos prašymą)*, C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, 87 ir 93 punktus).

76 Kaip jau yra nusprendęs Teisingumo Teismas, norint „paprašyti“ tarptautinės apsaugos nereikia jokių administracinių formalumų, nes šių formalumų turi būti laikomasi „pateikiant“ prašymą (2020 m. birželio 25 d. Sprendimo *Ministerio Fiscal (Institucija, galinti gauti tarptautinės apsaugos prašymą)*, C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, 93 punktas).

77 Dėl Direktyvos 2013/32 2 straipsnio q punkte vartojamo žodžių junginio „vėlesnis tarptautinės apsaugos prašymas priėmus galutinį sprendimą dėl ankstesnio prašymo“ reikia konstatuoti, kad, siekiant tarptautinės apsaugos prašymą kvalifikuoti kaip „paskesnį prašymą“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, svarbi tik jo pateikimo data.

78 Be to, sprendžiančiosios institucijos pagal Direktyvos 2013/32 28 straipsnio 1 dalį priimtas sprendimas nutraukti tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą remiantis tuo, kad prašytojas netiesiogiai atsiėmė savo prašymą, negali būti laikomas galutiniu sprendimu, kaip jis suprantamas pagal šios direktyvos 2 straipsnio e punktą, kol prašytojas turi minėtos direktyvos 28 straipsnio 2 dalyje numatytą galimybę prašyti atnaujinti jo bylą arba pateikti naują prašymą, kuriam netaikoma Direktyvos 2013/32 40 ir 41 straipsniuose numatyta procedūra. Todėl naujas tokioje situacijoje atsidūrusio prašytojo pateiktas prašymas negali būti laikomas paskesniu prašymu, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio q punktą, ir negali būti atmestas kaip nepriimtinas pagal minėtos direktyvos 33 straipsnio 2 dalies d punktą.

79 Nagrinėjamu atveju iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad 2020 m. kovo 2 d. M.E.O. pateikė Vokietijos valdžios institucijoms prieglobsčio prašymą, o kompetentingos Lenkijos institucijos sprendimas nutraukti procedūrą dėl Lenkijos valdžios institucijoms pateikto tarptautinės apsaugos prašymo buvo priimtas tik 2020 m. balandžio 20 d., be to, ją buvo galima atnaujinti. Jeigu taip iš tikrųjų yra (tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas), reikėtų daryti išvadą, kad M.E.O. Vokietijos valdžios institucijoms pateikto prieglobsčio prašymo kvalifikavimas kaip paskesnio prašymo ir šio prašymo atmetimas kaip nepriimtino, nes M.E.O. nepateikė naujos informacijos ar duomenų, palyginti su ankstesniu prašymu, neatitinka Direktyvos 2013/32 2 straipsnio q punkto ir 33 straipsnio 2 dalies d punkto.

80 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui reikia atsakyti: Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies d punktas, siejamas su šios direktyvos 2 straipsnio q punktu, turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiami valstybės narės teisės aktai, kuriuose numatyta galimybė atmesti kaip nepriimtiną tarptautinės apsaugos prašymą, kaip jis suprantamas pagal minėtos direktyvos 2 straipsnio b punktą, šiai valstybei narei pateiktą trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės, jau pateikusio tarptautinės apsaugos prašymą kitai valstybei narei, kai naujas prašymas buvo pateiktas prieš antrosios valstybės narės kompetentingai institucijai pagal tos pačios direktyvos 28 straipsnio 1 dalį priimant sprendimą nutraukti jo nagrinėjimą dėl to, kad jis buvo netiesiogiai atsiimtas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

81 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

1. **2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos 33 straipsnio 2 dalies d punktas, siejamas su šios direktyvos 2 straipsnio q punktu,**

   turi būti aiškinamas taip:

   pagal jį nedraudžiami valstybės narės teisės aktai, kuriuose numatyta galimybė atmesti tarptautinės apsaugos prašymą kaip nepriimtiną, kaip jis suprantamas pagal minėtos direktyvos 2 straipsnio b punktą, šiai valstybei narei pateiktą trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės, kurio ankstesnis tarptautinės apsaugos prašymas kitoje valstybėje narėje, kuriai taikoma 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų, buvo atmestas pastarojoje valstybėje narėje priimtu galutiniu sprendimu.

2. **Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies d punktas, siejamas su jos 2 straipsnio q punktu,**

   turi būti aiškinamas taip:

   pagal jį draudžiami valstybės narės teisės aktai, kuriuose numatyta galimybė atmesti kaip nepriimtiną tarptautinės apsaugos prašymą, kaip jis suprantamas pagal minėtos direktyvos 2 straipsnio b punktą, šiai valstybei narei pateiktą trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės, jau pateikusio tarptautinės apsaugos prašymą kitai valstybei narei, kai naujas prašymas buvo pateiktas prieš antrosios valstybės narės kompetentingai institucijai pagal tos pačios direktyvos 28 straipsnio 1 dalį priimant sprendimą nutraukti jo nagrinėjimą dėl to, kad jis buvo netiesiogiai atsiimtas.

Parašai